

4269 - 4278.

N:o 4269 - 4278,
tulokset J. Ailion
tutkimusmatkalta ke-
sällä ja syksyllä 1903,
luetteli
J. A - i o .

4269	Siuntio,	Annilan	Ylitalo
4270	"	Uuskylä	
4271	Vihti,	Vanjärvi	
	Lohja,	Paloniemi	
4272	Alastaro,	Rajala	
4273	"	Kalamäki	
4274	Laitila,	Hautvuoren	muin. linna
4275	Kiukainen,	Uotinmäki	
4276	"	Toriseva	
	Harjavalta		
4277	Lapua,	Hatunluoma	
4278	Vihanti,	Pitkäsaari	(y. m.).

4269.
Siuntio
Annilan
Ylitalo

E s i n e e t , jotka museon amanuenssit
J u h a n i R i n n e ja J u l i -
u s A i l i o 23, 24 p. heinäk.
kaivoivat esille Annilan Ylitalon
K i v i k a u t i s e l t a
a s u i n p a i k a l t a (Ks. kertomusta
Top. arkistossa) nimeltään S i l t a -
n i i t y n m ä k i.

1. Hioimen katkelma, tumman harmaata liusketta, toisessa päässä pienellä reijällä varustettu, mitoiltaan 89, 38, 11 mm.
- Löytänyt muuan työmiehistä mäen päältä.

K a i v a u s p a i k a s t a I.

eli ladon lattian alustasta löydettyjä esineitä:

2. Kiviaseen varsipää, vihert. dioriittiliusketta, hioskeltu, 91, 57, 24 mm.
3. Iskeskelty, suippopäinen kiviesine tummaa liusketta, 118, 41, 16 mm.
4. Isketty, latteaa liuskekatkelma, 60, 36, 9 mm.
5. Kaita hioinkivi kvartsiittista liusketta kahtena kappaleena, toisella lappeella hieno uru, museossa liimattu, 241, 65, 20 mm.
6. Neljä hioinkiven palasta, yksi ison kämmenen kokoinen, karkeata kvartsiittia, muut pieniä ja epävarmoja.

4269.
Siuntio
 Annilan
 Ylitalo.

Siuntio
 Siltaniityn-
 mäki.

7. Neljä palanutta, maasälpäsiruilla sekötettua savenpalasta - epäilemättä todistetta saviastian valmistuksesta.

K a i v a u s p a i k a s t a II,
 eli aidanvierestä.

8. Hioinkivi kahtena kappaleena, museossa liimattu yhteen. Löydetty n. 1 m:n välimatkalta, toisella lappeella leveänlainen uurre, aine kiilleliusketta (gneissimäistä), mitat 153, 79, 21 mm.

9. 2-3 kiviaseen säliää, 1 punaisen hieta-
 kiven palanen, ja 3 kvartsinpalasta.

K a i v a u s p a i k a s t a III,
 eli ladosta E N E .

10. Hioinkiven katkelma kahtena kappaleena, toiselta reunalta kuperaksi hiotunut, kiilleliusketta (gneissimäistä) 138, 72, 42 mm.
11. Kaksi hioinkiven palasta sarvivälkeliusketta, toinen nelikulmainen, toinen sormenpään tapainen.
12. Pari ase-
 kiven palasta, kaksi kvartsinpalasta (toisessa selvä iskukuhmu), kaksi mukulakiven palasta ja yksi pieni kivenliuska.

4269.

Siuntio
taniityn-
mäki.

13. 5 kiviaseen palasta, joista yksi nähtävästi skandinavilaismallisen kirveen teräpalanen.

- N:lla 13 merkityt esineet löydetty 4:nen saran alapäästä, aidasta lukien.

K a i v a u s p a i k a t IV ja V.

14. Pieni hioinkiven palanen kiilleliusketta, toiselta puolen hiottu, ja pieni kvartsin sälö, löydetty kaivauskohdalta IV eli ladosta W.

K a i v a u s S ö d e r k u l l a n torpassa.

15. Pieni katkelma arv. liuskeisesta keihäänkärjestä, löyd. riihipellon pohjoissimman saran ala- eli länsipäästä.

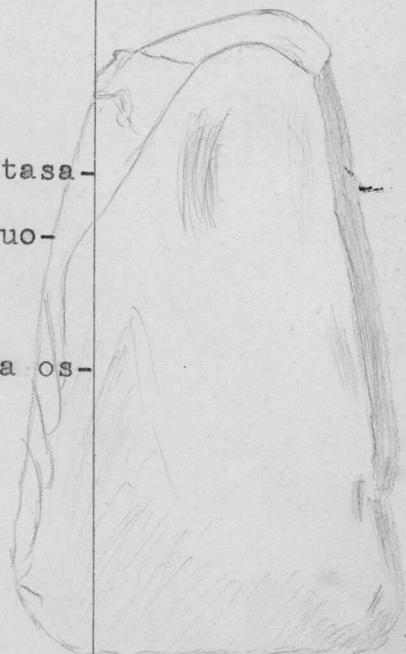
4270.

Siuntio
Uudenkylän
kivik. asuin-
paikka.

E s i n e e t , jotka museon amannens-
sit J. Rinne ja J. Ai-
lio saivat tutkimusmatkaltaan 24
ja 25 p:ltä heinäk. 1903 Uu-
denkylän kartanon Ki-
vikautiselta asuinpa-
kalta Siuntiosta (Ks. kertomusta
topografisessa arkistossa).

1. Oikokirves, skandinavilaismallinen (tasareunainen), hienoa diabaasimaista vuorilajia, 86, 54, 18 mm.

Löydetty "Papinniitystä ja ostettu paikalla 75 p:nstä.

4270.
Siuntio
 Uusikylä.

2. Muuan kaarevasti vaajamainen (mahdollisesti luontainen) kivi, kummaltakin lappeelta lohkopintainen, reunoilta siliytynyt, 134, 69, 37. - Saatu löytäjältä torppari Fagerholmilta.
3. Kaksi isohkoa hioinkiven palasta vaalean harmaata kvartsiittia (pienempi, a, on kuuluva n:o 4158: 4:n yhteyteen) - Talteen korjatut aidanvierisistä kivikasoisista Papinniityn-mäen päältä.
4. Vaaleanharmaa, hieno ja hauras kvartsiittipalananen (yhdestä kulmasta pala lohkaistu mutta kiinniliimattu), jota mahdollisesti on käytetty kiviesineiden hioimena. - Löytöpaikka sama kuin edell.
5. Kiviaseen teelmä, ainoastaan isketty, 85, 43, 29, pieni isketty liuskesiru ja koristamaton saviastianpalanen (myöhäinen?), löydetyt kaivauskohdista Kotoniityn yläosasta ja karjakujan laidoista (ks. kertomusta).

4271.

E s i n e e t, jotka amantenssit J. Rinne ja J. Ailio saivat matkaltaan V i h d i s t ä ja L o h j a l t a 26 - 28 p. heinäk. 1 9 0 3 (ks. kertomuksia topografisessa arkistossa).

4271.
Vihti.

1. Oikokirveen (skandinavilaismallisen) teräpuoli, mustanvärinen, tiivistä vuorilajia, 74, 52, 31 mm.

Saatu Klas Heleniukselta Vanjärven kartanon maalla olevasta Yli-Vuohenojan torpasta. Löytöpaikka ei liene kaukainen, vaikka onkin lähemmin tuntematon.

2. Kourutaltoa, teränselältä hieman, varsi- puolelta runsaasti lohennut, poikkileikkaukseltaan lähes puoliympyräinen, harmaan värinen, 126, 40, 25 mm.

Löydetty Vanjärven maalta Onkimajoen W-rinteestä, kartanosta N. W., saatu kartanon tilanhoitajalta.

Lohja.

3. Kiviaseen varsiosa, suippopäinen, toiselta sivulta hiomapintainen, muuten rapautunut ja ikäänkuin olalle kapeneva (varttamista varten) 95, 47 ja 27 mm.

Löydetty Paloniemen kartanon Hermannin torpan maalla lähellä rantaa olevasta, pellostä kerätystä kivikasasta. - Saman torpan maalta on löydetty ennen ainakin n:o:ot 3238: 3 ja 6.- Kokeilut eivät tuoneet esille mitään varmoja kivikautisen asutuksen merkkejä.

4272.

Alastaro

Rajalan

Kivik. asuinp.

E s i n e e t, jotka fil. maisteri J. A i l i o toi tutkimusmatkaltaan A - l a s t a r o n M ä l l ä i s t e n kylästä R a j a l a n K i v i k a u - t i s e l t a asuinpaikalta (yksi esi- ne on Vampulan puolelta) 17 ja 18 p. elok. 1903. Vrt. kertomusta Topografises- sa arkistossa!

1. Hioinkivi: pitkäkäs, punertavaa kvartsiit- tista hietakiveä oleva laaka, toiselta sivulta kaukalomaisesti hiotunut, ja yh- deltä (suoralta) reunalta nähtävästi myös kulutettu, 38,5 22 ja 3,5 sm. mitoil- taan. Löydetty Konkan tilaan kuuluvan Rajalan torpan "Körr"nimisestä pellosta ja talteen otettu kir- joittajan paikalla käydessä pellon N. W- reunalta, raja-ai- dan vierestä.

2. Reikäkivi, pyöreä ja latteahko, jotenkin sileäksi ja reunalta osittain terävähkök- si hiottu; reikä näyttää hakkaamalla tehdyttä, ja sen kohdalla on kiven toi- sella puolen poikittainen kolo. 104, 97, 25 mm.

Löydetty Rajalan torpan seutu- vilta, joko Kärjen tai Kokon maalta ja saatu lahjana isän- tä Kalle Kärjeltä.

4272.

3. Isohko, kaikinpuolin hiottu reikäkivi, kahtia lohennut, ja arv. sen jälkeen kahdelta vastakkain olevalta kohdalta u-rulla varustettu molempain puoliskojen yhteenliittämiseksi nuoralla tai muulla, toiselta sivulta ristikoristeilla kaunistettu, reikä hakkaamalla tehty, vuorilaji vuolukiveä, 140, 132, 61

Löydetty Kärjen talon "Löytty" nimisen niityn E-osasta, ja talteen saatu Rajalan torpasta.

Vampula..

4. Saviastianpalanen, pieni, vaaleanruskea, koristamaton.

Löydetty Vampulan puolelta, läheltä Körrinpellon N.W- reunaa, kaivettaessa.

4273.

E s i n e e t , jotka J. A i l i o
on saanut osaksi ostamalla, osaksi kai-
vamalla A l a s t a r o n M ä l l ä i s-
t e n kylään kuuluvalla K u h k ' o j a n
K a l a m ä e l l ä (19 p. elok. 1903).

Vrt. kertomusta Topografisessa arkistossa.

Alastaro.

1. Oikokirves, skandinavilaismallinen, ehyt, sirotekoinen, tummanvihertävää, tiivistä vuorilajia, 100, 47, 23 mm.

Löydetty Hanhijoen varrelta, 150-200 sylon päässä siitä, Kalamäestä S. W- suuntaan, joko jokivarsiniittyjen läheltä tai mahdollisesti niiden alalta, karhitessa Jaspan kruununpuustellin maata;

4273.

Alastaro.

ostettu työmies Kalle Ääreltä seuraavassa n:ossa mainittujen esineiden keralla 5 Smk:sta.

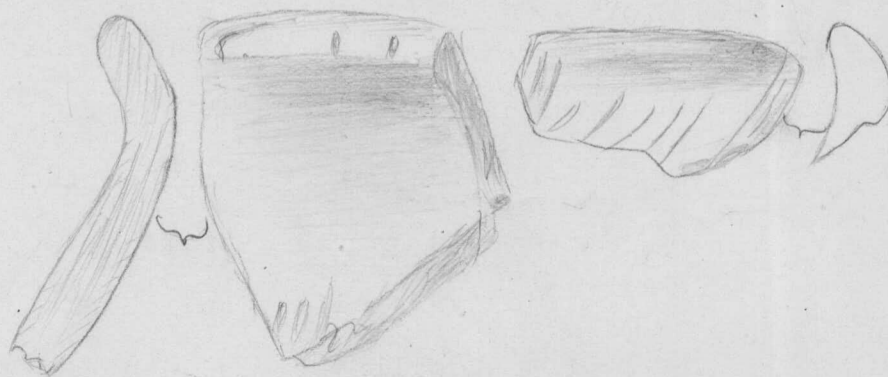
Alastaro
Kuhk'ojan Kalamäki.

2. Saviastianpalasia 7 pientä kappaletta, koristamattomia, vaaleanruskeita, paria kolmea eri vahvuutta.

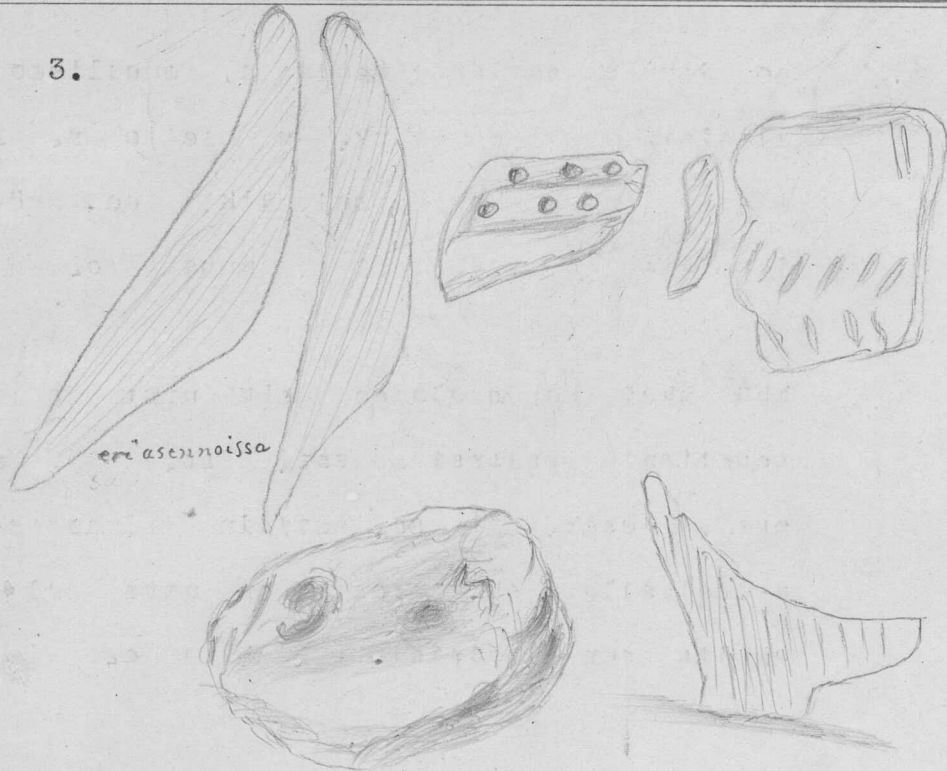
Löysi työmies Kalle Ääri kaivelemalla Kuhkojan Kalamäellä 5:nen haudan S-päästä (ks. Top. arkistossa olevaa kertomusta). Ostetut häneltä edellisen esineen yhteydessä.

- 2, a. Ensimmäiseksi museoon nähtäväksi lähetetty saviastian pala, löytänyt työmies Kalle Ääri Alastaron Mälläisten kylästä. Palanen on keltasen - harmaanruskea, reunapalanen, koristettu päästä yksinkertaisilla viivaiheilla.

3. Iso joukko saviastianpalasia, vaaleanruskeita, jotenkin hienoa savea, niiden joukossa reunapalasia lähes 10-kunnasta eri astiasta sekä pari kolme pohjapalasta. Muodoltaan

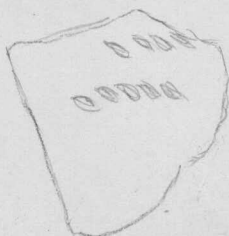
4273.

Alastaro
Kuhk'ojan
Kalamäki.

ovat astiat kaulalta kaarretuita, jotenkin kupuvia ja tasapohjaisia. Tekniikaltaan ovat ne ilman vääntölevyä tehtyjä, 5-15 mm vahvuisia. Koristeina on käytetty enimmäkseen viivaihetta⁺, joskus sik-sak-järjestyksessä, sormenpäinpainetta, isoja pisteitä ja tavall. kuopasiakin. Löytöp. ks. alemma.

+ (kynnensijan muodoista)

4. Iso joukko saviastianpalasia, edellisten kaltaisia, niiden joukossa vain joku koristettu ja joku reunapalanen. Koristeista on erityisesti huomattava parisäpalasessa esiytyvä n y ö r i k o r i s t e . - Lisäksi on samaan n:oon kuuluvia kvartsinpalasia, yksi k i v i l a s t u, osottava kiviaseiden valmistusta paikalla ja yksi palanut l u u n s i r u n e n . - Löytöp. ks. alemma !

4273.
Alastaro
Kuhk'ojan
Kalamäki.

5. Iso joukko saviastianpalasia, edellisten kaltaisia, niiden joukossa useita reunapalasia (yksi hyvin selvällä, tod. nyörikoristeella varustettu), muuan sormenpäänpainanteilla koristettu palanen, ehkä yksi pohjapalanen sekä muutamia muodottomia palaneita savipalasia, jotka kenties osottavat saviastiain valmistusta paikalla (ed. n:oissa on myös joitakuita senkaltaisia). - Lisäksi on vielä muuan isketty kivipalanen, nähtävästi jäte kiviaseiden teennästä, pari kvartsinpalasta y. m.. - Löytöpaikka ks. alemma !

6. Iso joukko saviastianpalasia, edellisten kaltaisia, niiden joukossa joku reunapalanen ja joitakuita vinkkuraviivoilla koristettuja ynnä muutamia muodottomia palasia.

N:oissa 3-6 mainitut esineet löydettyt kaikki kaivettaessa 5:nestä ja 4:nestä kuopanteesta, ja kerätyt yhteen löytökohtani mukaan, vaikkei näistä valitettavasti ole muistiinpanoja olemassa.

4274.

Laitila

Haut'vuori.

E s i n e e t, jotka maisteri J. A i-
l i o on kaivauttanut e s i l l e
 tutkimusmatkaltaan 26 p. elok. 1903
L a i t i l a n H a u t'v u o r e n
m u i n a i s l i n n a l l a. Ks. ker-
 tomusta Top. arkistossa.

1. Iso joukko saviastianpalasia, verrattaen hyvästä saviaineesta, joka sisältää hie-
 nompia ja karkeampia maasälpärakeita, e-
 nimmäkseen ohutseinäisiä, ilman vääntöle-
 vyä tehtyjä muodoltaan hieman kaareva-
 kaulaisia, kampa- ja kuopankoristeilla
 kaunistettuja tai

vain jälkimmäisillä.

Löydetyt kaivettaessa linnanpi-
 han S. S. E.- kulmalta tasaisel-
 ta pehmeähköltä kohdalta 0,3
 m. syvyydestä

Laitila
 Haut'vuoren
 muinaislinna.

2. Parikymmentä pientä saviastianpalasta, sa-
 mankaltaisia kuin edellisessä n:ossa mai-
 nitut (yhdessä palasessa on huomattavana
 vuolukivisekotusta).

Löydetyt muiston mukaan ed.
 n:ossa mainittujen palasten lä-
 heisyydestä, kivilatomuksen al-
 ta (tulensijalta).

4274.

Laitila
Haut'vuoren
muinaislinna.

3. Pari hiilenkappaletta.

Löytöp. sama kuin edellisen
numeron.

4. Hietakivilaaka, kolmesta kappaleesta toiselta puolen sileäksi ja hieman notkoksi hiontunut. Tämä hiontuminen on kuitenkin nähtävästi luonnontyötä, mutta kiivi on siitä huolimatta talteenotettu, koska paikan mahdolliseen kivistäisyyteen on viitattu, ja tämä löytö on toistaiseksi ainoa, joka sellaista arvelua saattaisi vahvistaa. N. 25, 21 ja 5,5 sm. mitoiltaan.

Löydetty mainitun kivilatomuksen lähetyviltä, linnanpihan S. S. E. - seudulta, maanpinnalta, ilman että kaivajat olivat huomanneet, miltä kohdin kaivauksesta eri palaset olivat esille tulleet.

4275.

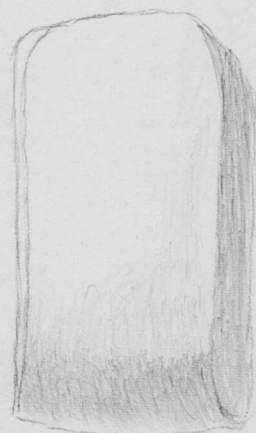
Kiukaisten
Uotinmäki.E s i n e e t ,

jotka fil. maisteri J. A i l i o on
talteen saanut tutkimusmatkaltaan
K i u k a i s t e n U o t i n m ä e n
K i v i k a u t i s e l t a a s u i n -
p a i k a l t a elok. 31 ja syysk.
1-3 p:nä 1903. (Ks. kertomusta Topogra-
fisessa arkistossa).

I. M i k o l a n k a r i s t a

l ö y d e t y t , o s t e t u t e s i -
n e e t , n : o t 1 - 6 4 . - Näitä esi-
neitä ovat löytäneet Maijalan, Juholan,
Heikkilän, Sorron ja Törnroosin lapset,
etupäässä kynnöksen jäljiltä etsiskelemäl-
lä.

1. Pitkänsoikea, hiottu kivi(ongenpaino ?)
jonka melemmissä päissä ja keskellä u-
rut kiinnittämistä varten (esine muoto,
joka on tavattu Kaukolassa, Sakkolassa,
Ilomantsissa ja Pihtiputaalla) mitoiltaan
98, 22 ja 14 mm.
2. Tasataltta, ehyt ja sievä, lattea ja
leveähkö, poikkileikkaus melkein suorakul-
mainen, 72, 36, 18 mm.
3. Tasataltta, varsipäästä hieman lohennut,
muuten ed:n kaltainen, 62, 32, 13 mm.
4. Tasataltta, ehyt, poikkileikkaus ihan
suorakaide, mitoiltaan, 54, 31, 13 mm.

4275.
Kiukaisten
Uotinmäki.

5. Tasataltta, ehyt, poikkileikkaus suorakaide, mitoiltaan 47, 27, 11 mm, vuorilaji diabaasia.

6. Tasataltta diabaasia, ehyt, poikkileikkaus jotenkin suorakaiteen tapainen, 42, 25, 11 mm.

Kiukainen
Uotinmäki
Mikolankari.

7. Tasataltta, ehyt, diabaasia, poikkileikkaus suorakaiteen tapainen, 40, 23, 8 mm.

8. Tasataltan teräpuoli, muodoton, vihertävää vuorilajia, 43, 27, 12 mm.

9. Tasataltta, diabaasia, lattea, tasareunainen, mitoiltaan 41, 21, 6 mm.

10. Tasataltta, pieni ja kapea, vajanaisesti hiottu, mitoiltaan 34, 13, 7 mm.

11. Tasataltta, pieni, ohut ja leveähkö, harmaajan värinen, 29, 20, 6 mm.

12. Tasataltta, pieni ja muodoton, 30, 19, 8 mm.

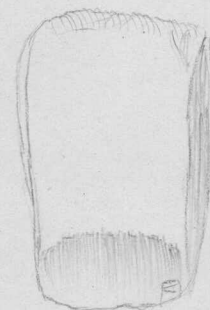
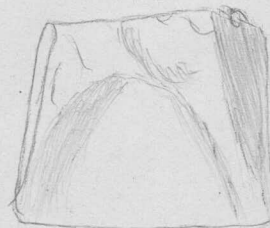
13. Tasataltan tapainen, pieni esine, yhtä leveä kuin pitkä, vaalean harmaaksi rapautunut, 31, 29, 7 mm.

14. Tasataltan teräpuoli, lattea ja leveä, tummaa liusketta, 34, 38, 8 mm.

15. Tasataltta, pieni, teränselältä lohennut,

4275.
Kiukainen
Uotinmäki
Mikolankari.
15. vuorilaji porfyrimäistä, toiselta puolen hiomaton, mitoiltaan, 37, 25, 10 mm.
16. Tasataltan teränsäkulmanpalanen, tummaa vuorilajia, 20, 17, 7 mm.
17. Tasataltan tapainen, leveä ja latteahko, vain nimeksi hiottu kiviesine, kiilleliusketta, 57, 30, 9 mm.
18. Kourutaltan teräpuoli, latteahko, harmaajan liuskemaista vuorilajia, 29, 33, 9 mm.
19. Kourutaltan teräpalanen, tasareunainen, harmaata vuorilajia, 34, 16, 15 mm.
20. Kaavinkivi, poikki terän kulkevalla kourulla varustettu (esine muoto, joka on tavattu Tyrväässä, Teiskossa, Lapualla, Nurmossa, Laukaassa, Kiuruvedellä, Virolahdella, Räisälässä, Sakkolassa, Soanlahdella), varsipäältä katkennut, hienoa diabaasia, mitoiltaan 40, 25, 17 mm.
21. Kaavinkivi, pieni ja ehyt, vain teräosalta hiottu, harmaanvärinen (diab.), mitoiltaan 34, 30, 10 mm.
22. Kaavinkiven teräpalanen, tummaa, melkein tiivistä diabaasia, 18, 27, 7 mm.

4275.

Kiukainen,
Uotinmäki,
Mikolankari.

23. Poikkikirves (taltta), terältä murtunut, varrelta rapautunut, tasareunainen, diabaasia, 104, 42, 21 mm.
24. Poikkikirves, terältä katkennut, poikkileikkaus pitkänpyöreämainen, diabaasia, 102, 45, 31 mm.
25. Tasataltta, teräpuolelta lohennut, tasareunainen, diabaasia, 85, 37, 23 mm.
26. Kiviaseen (kirveen) varsipää, läpileikkaus pitkänpyöreä, 65, 45, 30 mm.
27. Kiviaseen (kirveen) varsipää, läpileikkaus melkein suorakaide, 58, 53, 29 mm.
28. Kiviaseen (avr. kirveen) varsipalanen, läpileikkaus suorakaidetta lähenevä, mitoiltaan 43, 45, 19 mm.
29. Kiviaseen varsikatkelma, poikkileikkaus jotenkin suorakaide, 60, 51, 24 mm.
30. Kiviaseen (kirveen) varsipalanen, poikkileikkaus pyöreämainen, 52, 35, 35 mm.
31. Kiviaseen (kirveen) varsipalanen, poikkileikkaus suorakaidemainen pyöristetyillä kulmilla, 43, 48, 33 mm.
32. Kiviaseen (kirveen) varsipalanen, poikkileikkaus puoliympyrän tapainen, mitoiltaan 35, 45, 25 mm.

*Sivulta
24.*

4275.

Kiukainen,
Uotinmäki,
Mikolankari.

33. Kiviaseen (kirveen) varsipalanen, poikkileikkaus:

mitoiltaan: 45, 48, 21 mm.

34. Kiviaseen (kirveen) varsipalanen, teränmuotoa hieman huomattavissa, poikkileikkaus melkein suorakaide, 70, 45, 20 mm.
35. Kiviaseen varsipalanen, vain toiselta puolen hiottu (kuperaksi), 45, 39, 15 mm.
36. Kiviaseen varsipalanen, toinen reuna poikessa, läpileikkaus nähtävästi ollut suorakaiteen tapainen, mitoiltaan 47, 34, 18 mm.
37. Kiviaseen varsipalanen, melkein joka puolelta lohkeillut, tasareunainen, tummaa vuorilajia, 55, 43, 22.
38. Kiviaseen varsipalanen, läpileikkaus soikea (kuitenkin tasotetuilla reunoilla), vuorilaji diabaasia 47, 40, 20 mm.
39. Poikkikirveen teräpuoli, jyrkällä teränlaskulla hiottu, poikkileikkaus jotenkin suorakaide (hieman kaarrettu), 74, 50, 28 mm.

4275.
Kiukainen
Uotinmäki
Mikolankari.

40. Kiviaseen (arv. kirveen) hylky, joka puolelta lohkeillut, hiomisen jälkiä näkyy etupäässä, vaan toisella lappeella, on ollut tasareunainen, on mitoiltaan 78, 43, 21 mm.

41. Poikkikirveen teräpuoli, lähes yhtä leveä kuin pitkäkin, poikkileikkaus suorakaide, 60, 54, 22 mm.

42. Poikkikirveen teräpuoli, läpileikkaus:

mitat 52, 44, 20 mm.

43. Poikkikirveen teräpalanen, teränlasku suora ja jyrkkä, 48, 34, 31 mm.

44. Poikkikirveen teräpalanen, teränlasku suoran ja jyrkänlainen, reunat ovat olleet tasaisia, 30, 25, 22 mm.

45. Poikkikirveen teräpalanen, poikkileikkaus on ollut suorakaide (kaarrettu) 39, 43, 19 mm.

46. Kirveen (tasareunaisen) teränsirkuma, diabaasia, 56, 25, 19 mm.

4275.

Kiukainen

Uotinmäki

Mikolankari.

47. Kirveen (tasareunaisen) teränsirkuma, melkein tiivistä diabaasia, mitoiltaan 32, 49, 17 mm.

48. Kirveen (tasareunaisen) teräkulman palanen kolmiomainen.

49. Kirveen teränsirkuma,

50. Poikkikirveen teränsirkuma, kolmiomainen (reuna on ollut tasaiselainen), mitoiltaan, 35, 47, 19 mm.

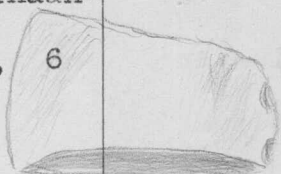

51. Poikkikirveen teränsirkuma, ehytsuinen, 26, 50, 14 mm.

52. Ympyrän segmentin muotoinen (epäsäännöllinen) hiottu, katkennut kivenpalanen, 56, 27, 13 mm.

53. Kaksi terälle laskeuvaa, talttamaista kiviesineen katkelmaa, toinen tummahko, toinen likaisen harmaa väriltään, mitoiltaan 47, 38, 8 mm. sekä 33, 23, 10 mm.

54. Kaksi kiviesineen katkelmaa, toinen ehkä kapean taltan varsiosa, vaalean harmaja, 60, 23, 17 mm. mittava, toinen taltan tai poikkikirveen teränpalanen, ruskeahkava, mitoiltaan 33, 16, 18 mm.

4275.
Kiukainen,
Uotinmäki,
Mikolankari.

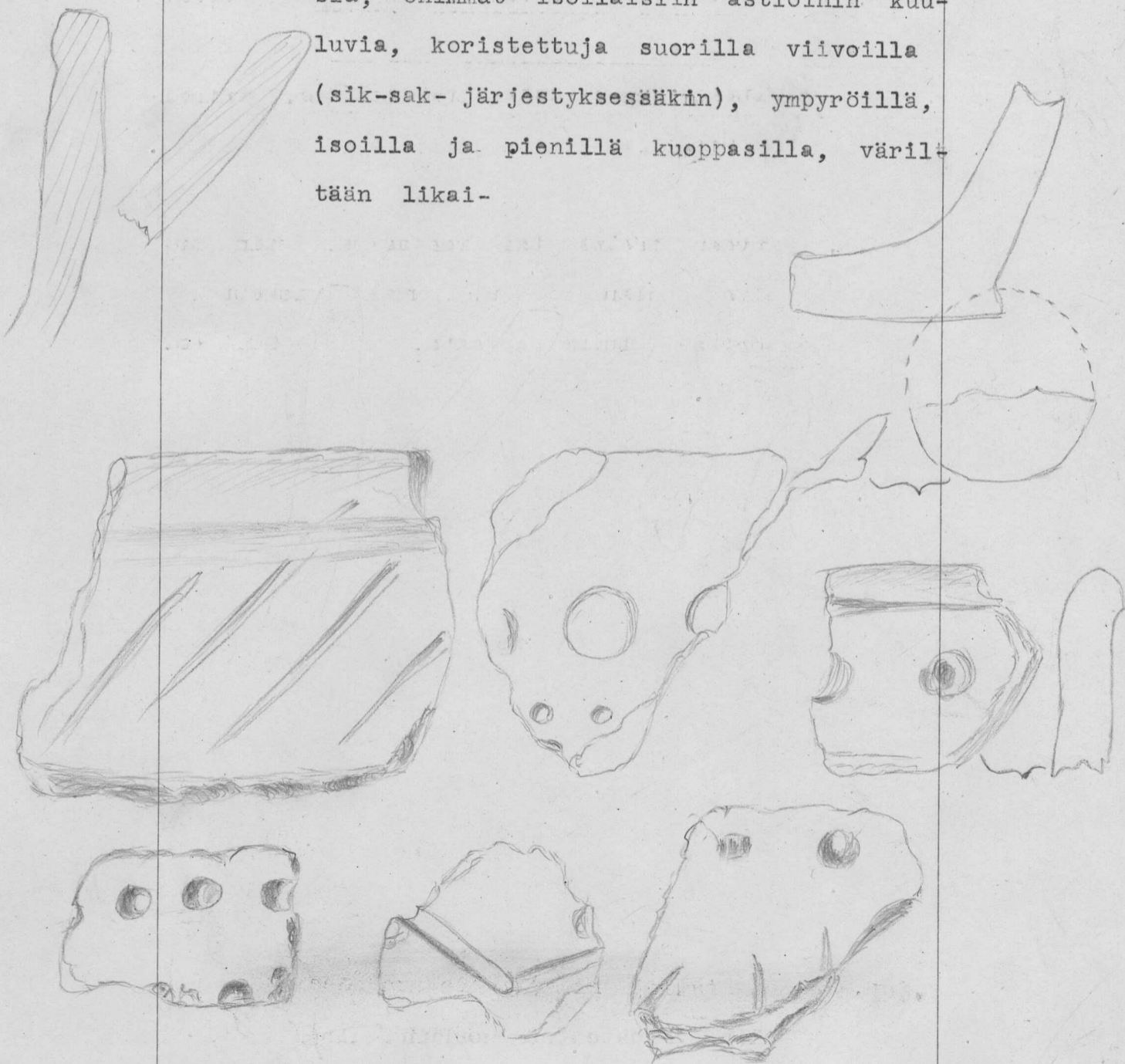
55. Kiviaseen (kenties veitsen tai keihään-
terän) palanen, mitoiltaan 22, 36, 6
mm.
56. Asekiveä ja sen liuskoja sekä suurim-
maksi osaksi, hiottujen kiviaseiden
sirpaleita ja lastuja, nähtävästi kivi-
aseiden uudestaanmuodostelussa syntynei-
tä, kaikkiaan n. nelisenkymmentä kappa-
letta.
57. Kivitapin katkelma, syntynyt reikäkir-
veen reikää ontolla kairalla tehtäessä.
58. Kaksi piinpalasta, iskeskeltyä, vaalean-
harmaata.
59. Kaksi kiviaseiden hakkuu- eli nakutin-
kiveä, molemmat i.k. rouhiutumalla ku-
luneet kulmista pyöreähköksi, tiivistä
ja lujasta pärfyrimäisestä vuorilajista
olevia, toinen kooltaan 88, 70, 62 mm,
toinen 78, 60, 56 mm.
60. Hioinkivi tai sellaisen palanen, pitkä-
käs ja kaita, vain yhdeltä puolen hi-
ottu, missä muuten on kaksi pientä
poikkiurua, vuorilaji hietakiveä, 167,
42, 37 mm.
61. Isohko hioinkivilaa'an kappale, punerta-
vaa kvartsiittihietakiveä vaaleilla täp-
lillä, toiselta puolen siliytynyt ja
yhdeltä reunalta samoin, 284, 187, 40
mm.

4275.

Kiukainen,
Uotinmäki,
Mikolankari.

62. Hioinkiven palasia isompia ja pienempiä, paksummista ja ohuemmista laaoista, toiset vaalean harmaata kvartsiittia, toiset punertavaa kvartsiittihietakiveä, kaikkiaan 22 kpl.

63. Lähimaille 100 saviastianpalasta, kerkeänlaista, runsaasti maasälpämurenilla sekotettua savea, muodoltaan enimmäkseen suorasuisia (joko padan tai vadin kaltaisia) ja vain nimeksi suulta kaarrettuja, arvattavasti kaikki tasapohjaisia, enimmäkseen isollaisiin astioihin kuuluvia, koristettuja suorilla viivoilla (sik-sak-järjestyksessäkin), ympyröillä, isoilla ja pienillä kuoppasilla, väritään likai-

sen ruskeita (vain jotkut punertavia).

4275.

Kiukainen,
Uotinmäki,
Mikolankari.

64. Edellisellä n:lla merkittyjä toisen verran isompi koko saviastianpalasia, suurimmaksi osaksi pieniksi sipaleiksi murenneita, melkein kaikki koristamattomia, muuten samankaltaisia kuin ed. n:ossa mainitut.

Kiukainen

Uotinmäki

Mikolasta S. W.

II. Mikolan S. W. puolelta.

Vikin Eevan akkunanalta

kaivetut esineet

n:ot 65 - 75.

65. Poikkikirves, varrelle soukkeneva, tasareunainen, terältä murtunut, vuorilaji diabaasia (pienillä tummilla porfyyrisillä kiteillä), mitoiltaan 92, 51, 24 mm.
66. Kirveen teelmä tai korjaelma, vain toiselta puolen hiottu, muualta isketty, vuorilaji tummanharmaata, mitat 90, 45, 22 mm.
67. Tasataltta, pieni ja ehyt, vuorilaji diabaasia, läpileikkaus suorakaide, mitat 43, 26, 10 mm.

68. Kaavinkivi, poikki terän kulkevalla kourulla varustettu; kourunpuoliselta sivulta on se kauttaaltaan, toiselta puolen vain teränlaskulla hiottu, 53, 40, 19 mm.

4275. Kiukainen, Uotinmäki, Mikolasta S. W. 69. Saviastianpalasia, muutamia isompia ja neljättäkymmentä pienempää, savesta, johon on sekoitettu paitsi maasälpää myöskin kiillettä, ja joka muutamissa kappaleissa on lujaa ja tiivistä, pinnalta joskus kauniinpunertavaa; koristeista on huomautettava kampamainen aihe:

N:ot 65-69 ovat löydettyt kaivettaessa n. neliömetrin kokoisen, kivillä reunustetun tulisijan lähetyviltä, saviastiat mainittujen kivien kohdalta.

70. Lattea kivi, reunoilta ja toisesta päästä tasaiseksi hiottu, lappeilta melkein hiomaton, 88, 48, 12 mm.
71. Pyöreä ja hieman mykevä, toiselta puolen sileä, vaaleanharmaata kvartsiittia oleva kivi, 51, 49, 9 mm.
72. Kiviaseiden ja aseksen säälöjä lähes parikymmentä kappaletta, m. m. kirveiden varsikappaleita ja muuan teräpalanen y. m.

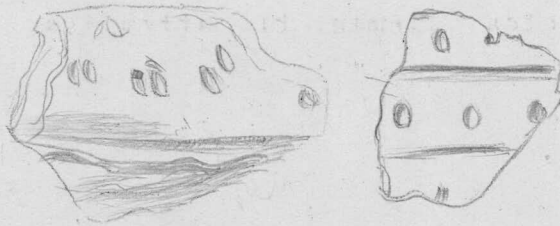
4275.

Kiukainen,
Uotinmäki,

Mikolasta S. W.

73. Hioinkiven palasia puoli tusinaa (enimmäkseen vaaleanharmaata kvartsiittia, yksi punaista hietakiveä) pari aseksen palasta ja kolme ukonkiven sirpaletta.

74. Saviastianpalasia n. puolisataa kappaletta, yleensä samankaltaisia kaikissa suhteissa kuin ennen tässä n:o:ssa kerrotut Uotinmäen saviastiat. Koristelmiin lisättäköön kaksi

näiden joukossa tavattavaa aihetta (ks. piirroksia tässä).

75. Hiiliä ja palaneita luunsiruja.

N:o:ot 70-75 ovat löydetty sieltä täältä Mikolasta S. W. olevasta kaivauksesta (luunsirut etupäässä tulisijan läheisyydestä).

4275.

Kiukainen
Uotinmäki.

III. Mikolan ja Uotilan raja-
portista S-suuntaan
Mikolan puolelta
aidan nurkasta
kaivetut esineet, 76 - 77.

76. Noin puolisataa saviastian palasta (etu-
päässä pieniä murenia), niiden joukossa
pari reunapalasta, yksi (tasainen) pohja-
palanen ja yksi tavattoman ison, seinil-
tään 18 mm:n vahvuisen, kaulasta kaare-
tun astian palanen. - Lisäksi muuan is-
keskelty aseksen sälö, ja pieni, puner-
tava hioinkiven murena. - Löydetyt siel-
tä täältä kaivoksesta.
77. Näyte tuhkamaasta, jota oli liesikivien
välissä, pohjapuolella, laadultaan hyvin
mustaa.

Kiukainen,
Uotinmäki,
Mikolan
maalla
oleva

IV. Kivilatomuksesta
Mikolankarin ja tien vä-
lillä löydetyt esineet,
n:o t 78 - 80.

kivilatomus.

78. Neljä hioinkiven kappaletta kvartsiitista
hietakiveä, väriltään kolme vaaleanhar-
maata, yksi tummahkon punertava, sekä li-
säksi kaksi kiviaseen palasta, molemmis-
sa hiottua pintaa näkyvissä.

Löydetyt kivilatomuksen lähellä
olevan tulensijan seudulta.

4275.
Kiukainen,
Uotinmäki,
Mikolan maalla
oleva kivilato-
mus..

79. Viisi saviastianpalasta, koristamattomia
(yksi niistä on pohjan kohdalta).

Löydetyt siältä täältä kaiva-
uksesta.

80. Hiiliä ja luunsiruja, löydetyt etupääs-
sä kivilatomukseen kuuluvain kivien juu-
rilta.

Kiukainen
Uotinmäki
Uotilan kari.

V. Uotilankarista,
s. o. Mikolankarista
W. suuntaan olevasta pel-
toalueesta löydetyt
ostetut esineet
n: ot 81 - 84.

Nämät esineet ovat lasten y.m. löytämiä
pellon pinnalta.

81. Kiviaseen, mahdollisesti kirveen (varsi ?)
katkelma, reunoilta ja sivuilta tasai-
seksi hiottu, muuten pahasti lohkeillut,
65, 39, 21 mm.

82. Kirveen, nähtävästi skandinavilaismallisen
oikokirveen teränsirkuma, 39, 56, 25 mm.

83. Muuan vaaleanharmaa isketty piinpalanen
ja pieni kiviaseen sälö, yhdeltä puo-
len hiottu.

4275.
Kiukainen,
Uotinmäki
Uotilan kari.

84. Kaksi saviastianpalasta, toinen koristeltu kampaaiheella (sik-sak=järjestyksessä), toinen pohjapalanen tasapohjaisesta astiasta.

Kiukainen,
Uotinmäki,
Heikkilän
torpan maala-
ta.

VI. Heikkilän riihen
S. -puolelta löydetty
ostettu esine n:o 85.

85. Kourutaltta, pienehkö, ehyt, läpileikkaus suorakaiteentapainen, tummaa vuorilajia, selkäpuolella poikittaisella kourulla varttamista varten varustettu, 55, 32, 12 mm.

VII. Heikkilästä W. S. W.
olevasta paasiarkusta
kaivettaessa löydetty
esine, n:o 86.

86. Rautainen esine, toisessa päässä ehyellä, toisessa katkaistulla (varsi) ruodolla varustettu; ruotojen välinen vähän leveämpi osa on toisella puolen pitkitteisellä urulla varustettu, toiselta reu-

4275.
Kiukainen,
Uotinmäki,
Heikkilän
torpan
maalta.

nalta pyöreä, toiselta hieman teroitettun
tapainen. Vaikeata on sanoa, onko esi-
nettä käytetty nahkojen kaapimiseen vai
mihin muuhun, ja miltä ajalta se joh-
tuu. 202, 13, 8 mm.

4276.

Esineet, jotka fil. maist.
J. Ailio on taltteen
saanut tutkimusmatkal-
laan Kiukaisten Torise-
van kulmalta ja Harja-
vallan puolelta syksyllä
1903.

Kiukainen,
Toriseva.

1. Poikkikirves (tai taltta), varsipuoli
vaajamaisesti katkennut, terä suoralaskui-
nen, läpileikkaus suorakaide (toinen reu-
na on lohennut), vuorilaji diabaasia,
mitoiltaan 72, 46, 20 mm.
2. Iso hioinkivilaa'an kappale vaaleanpunais-
ta kvartsiitti hietakiveä, toiselta puo-
len ja yhdeltä reunalta sileäksi kulu-
nut, 246, 181, 44 mm.

N^o:t 1 ja 2 ovat saatuja
Harjavallan ja Kiukaisten ra-
jalla olevasta Mäkelän torpas-
ta, Torisevan torppakulmalta
(Ks. J. Ailion kartanaihelmaa
Uotinmäen ja Torisevan kulmain
löytöpaikoista). Esineet on
löytänyt torpan vanha isäntä
Kustaa Mäkelä muistin mukaan
torpan navetan N-puolella o-
levasta karisesta perunamaasta.

4276.
Kiukainen,
Toriseva.

Ennen on hän löytänyt samalta kohdalta kaksi talttaa (joista toinen on särjetty, toinen aikoinaan jätetty Porin kirjakauppaan yhdessä tuulimyllyn luota löydetyin soikean kovassimen kanssa). - Tuvan akkunan alta, S-puolelta, ojausta on saman isännän kertomuksen mukaan löydetty kuopalle kulunut hioinkivi, joka oli löydettyessä särkynyt. Isännän setä on myös aikoinaan löytänyt ison hioinkiven, jota alettiin käyttää maalikivenä, ja jota vieläkin jossakin käytetään sellaisena.

Harjavalta.

3. Kiviaseen, (kirveen) varsiosa hiottu, reunalta tasainen, lappeet hieman kupevat, tummaa diabaasia, 85, 48, 25 mm.

Löydetty läheltä edellisiä, Kaurismäen torpan pellostä, Harjavallan puolelta. - Samasta pellostä on myös löydetty aikoinaan suippopäinen reikäkirves, ikäänkuin "myllynhahko".

4. Poikkikirves, skandinavilaismallinen, läpileikkaus suorakaide (reunoista osittain pyöristelty), mustaa vuorilajia, 87, 46, 21 mm.

Löydetty tieltä, Harjavallan puolelta, hiedasta, joka on

4276.

Harjavalta.

arv. vedetty Saamamäestä, n. 3 km. ennen Hiirijärveä (Torisevasta lukien, mistä esine ostettiin).

5. Iso hioinkivilaa'an kappale, punertavaa kvartsiittihietakiveä, toiselta puolen ollut kuopalle kulunut, toiselta muuten hieman sileä, 206, 170, 52 mm.

Löydetty Jutin (ent. Riittien) talon maalta, Tolvihuhdan pellostä (n. kolme pitkää virstaa Harjavallan kirkolta, puoli virstaa Kiukaisten rajalta).

6. Hioinkivilaa'an palanen kolmiomainen, pinnalta hieman notkolle kulunut, punertavaa kvartsiittihietakiveä, 162, 121, 44 mm.

Löydetty Jutin talon S. E- puolella olevasta Kotovainiosta, 9:nestä sarasta (pellon N- puolella olevasta aidasta lukien), 4:nestä sarasta kujalta lukien.
- Löytäjä Kustaa Mikola.

7. Piitikarin katkelma, nirkko- ja tyvipää poikessa, keltaisen ruskeata piitä, 74, 32, 10 mm.

Löydetty Isomäen torpan huoneiden perustusta kaivettaessa, Jutista n. 1 km. kirkolle, tietä sivulle päin.

4277.

Lapua,

Hatunluoma.

Esineet, jotka fil. maist. J. Ailio sai talteen tutkimusmatkallaan (7 & 8/IX -03) osaksi ostamalla osaksi kaivamalla Hatunluoman kivikautiselta asuinpaikalta, useilta eri kohdilta, toista kilometriä pitkältä alueelta Hatunluoman länsipuolella olevalta loivalta rinteeltä, pääasiassa Lapuan, osaksi myös Kauhavan pitäjän puolelta (ks. J.A-ion kertomusta, kartanaihelmia ja valokuvaa paikalta).

I. Peltolan torpan pellosta Talvitien talon maalta.

1. Iso ja ehyt tahkokivi, vahvasta maakivilaasta muodostunut, monikulmainen muodoltaan, vuorilaji gneissimäistä kiilleliusketta, toi-

selta puolen notkolle kulunut, luku^unottamatta mykevää keskikohtaa toiselta puolen loivasti kaukalomaiseksi kulunut, 38 x 36 x 11,5 sm. Löydetty n. 50 v. sitten rakennuksis

4277.
Lapua
Hatunluoma.

ta N.E- suuntaan olevalta pellolta, pantu sitten kivinavetan seinään, mistä se etsittiin esille kirjoittajan paikalla käydessä.

II. Kustaa Vuorenmaan torpan pellosta Poutun talon maalta löydetyt esineet, n:ot 2-20.

2. Keskusta isosta hioinkivestä, joka on ollut notkolle kulunut, mykevää keskikohtaa lukuunottamatta, vuorilaji harmaata kiillegneissiiä, reunoilta joka puolelta lohkeillut, n. 32, 26,8 sm.
3. Kolmiomainen kappale hioinkivestä, joka on ollut kummaltakin puolen notkolle kulunut, vuorilaji porfyyrigraniittia, n. 20, 13, 6 $\frac{1}{2}$ sm.
4. Hioinkiven kappale harmaata kiillegneissiiä, toiselta puolen notkolle hiotunut, nimeksi mykevää keskikohtaa lukuunottamatta n. 16, 15, 4 $\frac{1}{2}$ sm.
5. Hioinkiven kappale, ohut, viisikulmainen, hienonlaista graniittia, 137, 133, 19 mm.
6. Kaksi hioinkiven palasta, toinen karkeampaa gneissiiä, yhdeltä puolen sileäksi hiotunut, yhdeltä reunalta kuperaksi kulutettu, muuten pitkäkäs muodoltaan ja 130, 71, 19 mm. mitoitetaan, toinen hienonlaista gneissiiä, vain yhdeltä puolen hiottu, muuten kolmiomainen, 75, 59, 25 mm.

4277.

Lapua,

Hatunluoma.

7. Hioinkiven kappale, paksunlainen, molemmin puolin sileäksi hiotunut; 69, 65, 48 mm.
8. Kaksi kiviaseen teelmän palasta (toinen poikkileikkaukselta kolmiomainen, 86, 59, 38 mm, toinen pitkäkäs, ja kapeahko liuska, 82, 34, 19 mm) sekä yksi lattea, molemmin puolin hiottu, reunoilta lohkeillut kiviesineen pieni palanen.
9. Kiviaseen varsipää, puolilympyrän muotoinen, läpileikkaus soikea, kuitenkin särmiltä nähtävästi ollut tasoitettu, 47, 53, 25 mm.
- N^ot 2-9 ovat löydetty peltotöissä Kusta Vuorenmaan torpassa, mistä kirjoittaja ne osti museon talteen.
10. Tasataltta, pieni, kapea ja lattea, harmaan sinertävää juovaista liusketta; 47, 19, 5 mm.
11. Kiviaseen (kirveen kai) varsipää, hiottu, varrelle kapeneva, niskalta murennut, läpileikkaus pitkänpyöreä, 63, 57, 23 mm.

10.

11.

4277.
Lapua,
Hatunluoma.

12. Kiven kappale, kenties kiviaseen teelmä, rapautunut, mutta iskennän jälkiä on huomattavissa samoin muuan hiottu reuna, 124, 74, 35 mm.

13. 4 pientä iskettyä kivenlastua.

14. Hioinkiven palanen, pieni ja ohut, harmaata kiillegneissia, yhdeltä puolen hiottu, toinen samaa vuorilajia oleva pikkuruinen palanen ja lisäksi pitkäkäs, aivan vaalea kivenpalanen.

N^ot 10-14 ovat löydetyt I kaivausalueelta Kustaa Vuorenmaan riihestä suoraan N olevalta pellolta. (Ks. kertomusta top. arkistossa).

15. Kehdonanturan muotoisen kuokan pääkatkelma, harmaata tummapilkullista liuskevuorilajia. 88, 37, 36 mm. mitoiltaan.

16. Arv. kivineulan keskikatkelma, harmaanvihertävää liusketta; 36, 9, 6 mm.

17. Hioinkiven palasia, 4 kappaletta, joista yksi on isohko ja vaajamainen, sarvivälkegneissia, 110, 49, 82 mm, toinen pitkä ja kaita, kiillemuusketta, kolmas graniittia, neljäs kvartsiittihietakiveä.

4277.

Lapua

Hatunluoma.

18. 12 kivensälöä, joista 4 hiotuista kiviaseis-
ta, jotkut ovat aseksen lastuja, yksi on
kuulakka kvartsinpalanen j.n.e.

N^ot 15-18 ovat löydetyt kirjoittajan
II kaivaus-alasta Kust. Vuorenmaan torpan
pellolta.

19. Piisen, tummahkon nuolenterän keskikatkelma,
hiotun tummaliuskaisen kiviesineen pieni
säälö ja pieni kolmikulmainen palanen kiil-
legneissiiä (ehkä jostakin hioinkivestä).

Tässä n:ossa mainitut esheet löydetyt
kirjoittajan III:sta kaivauksesta Kust. Vuo-
renmaan pellolta.

20. Hioinkiven kappale keskirakeista graniittia,
yhdelta puolen sileäksi kulunut, 104, 99,
37 mm.

Löydetyt kirjoittajan IV kaivauksesta
Lapuan Hatunluoman varrelta, K. Vuorenmaan
torpan pellolta.

III. Aleksis Vuorenmaan torpan pellosta
löydetyt esineet, n:ot 21-23.

21. Iso hioin- eli tahkokivi, toiselta laidalta
runsaasti lohennut, pinnalta syvälle notkolle ku-
lunut, lukuunottamatta mykevää keskikohtaa,
vuorilaji kiillegneissiiä, mitoiltaan 39, 24,
8 sm.

22. Iso tahkokivi, pitkäkäs, kapeamman pään lai-
doilta ehkä hiukan lohennut, pinnalta hie-
man notkomaiseksi hiottu, keskikohtaa lukuun-
ottamatta, alapuolelta harjakas, vuorilaji

4277.
Lapua
Hatunluoma.

graniittia (kvartsirikasta), mitoiltaan 51, 28,5, 13 sm.

23. Pitkänpyöreä, vaaleanharmaa kivilatiska, nähtävästi luontainen. 64, 49, 11 mm.

Edellämainituista tahkokivistä on toinen löydetty Aleksis Vuorenmaan torpasta W-suuntaan, pellon alalaidasta, toinen (n:o 22 ?) vähän matkaa riihen N- puolelta. Kaikki nämät esineet, 21 - 23 ovat lunastetut Aleksis Vuorenmaalta.

Kauhava
Hatunluoma.

IV. Hatunmäen torpan maalta löydetty esine.

24. Iso ja vahva tahkokivi, muodoltaan monikulmainen ja tasapaksu, vuorilajilta syeniittiä, päältä notkolle kulunut paitsi keskikohtaa, joka on mykeväksi jäänyt (ja nähtävästi nyky aikana pienelle kololle keskipisteen kohdalta hakattu), alta myös osaksi siliytynyt.

Löydetty Hatunmäen torpassa Kauhavan puolella, missä se oli aikamääriä ojan vieressä pihamaalla virunut. Lähempiä löytötietoja ei saatu, kun löytäjiä ei voitu tavata.